

สรุปสาระสำคัญจากงานบรรยายพิเศษ เรื่อง “ทำงานวิจัยอย่างไร ไม่ให้เกิด Academic misconduct”

เมื่อวันอังคารที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2562 คณะเวชศาสตร์เขตร้อน ได้รับเกียรติจาก นายแพทย์กิตติศักดิ์ กุลวิชิต อาจารย์ประจำภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้มีส่วนสำคัญในการเรียบเรียงหนังสือเรื่อง “คู่มือมาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ” (สามารถดาวน์โหลดได้จาก <https://www2.nrct.go.th/e-publish1/ebook/research-guide/mobile/index.html>) ซึ่งได้จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มาเป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้ร่วมฟังการบรรยายครั้งนี้จำนวน 70 คน สรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

จรรยาบรรณ vs. จริยธรรม ความเหมือนที่แตกต่าง

เมื่อระบุถึงคำนิยาม คำว่า จรรยา แปลได้ถึงกริยาของหมู่คณะ คำว่า บรรณ หมายถึง Text เราจึงมักจะพบเห็นคำแปลในลักษณะที่เป็นจรรยาบรรณวิชาชีพ ส่วนคำว่า จริยธรรมจะนิยมใช้ใน context ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของ Human being และสังคมก็ได้ set พฤติกรรมที่ยอมรับได้เอาไว้ด้วยการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นกฎหมายจึงเป็น bottom line ของมาตรการที่ใช้กันเพื่อให้สังคมมนุษย์น่าอยู่

จรรยาบรรณ / จริยธรรม / social norms / มารยาท ฯลฯ เป็น Set ของพฤติกรรม หากไม่ปฏิบัติจะใช้ social sanctions
กฎหมาย เป็น bottom line ที่ใช้ควบคุมพฤติกรรมในสังคม ด้วยการบังคับใช้กฎหมาย

ตีพิมพ์ซ้ำซ้อน ได้หรือไม่ ใครตัดสิน

ในอดีตที่ผ่านมา การจะตีพิมพ์ผลงาน 1 ชิ้นลงในวารสาร เป็นเรื่องที่ใช้ทรัพยากรเป็นอย่างมาก จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถตีพิมพ์ซ้ำซ้อนได้ เนื่องจากควรจะเป็นการตีพิมพ์งานชิ้นใหม่ๆ เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เจ้าของของทรัพยากรเหล่านั้น

สรุปสาระสำคัญจากงานบรรยายพิเศษ เรื่อง “ทำงานวิจัยอย่างไร ไม่ให้เกิด Academic misconduct”

(ในที่นี้ คือ สำนักพิมพ์) จะเป็นผู้ตัดสินว่าจะตีพิมพ์งานชิ้นไหน เพราะในทางปฏิบัติแล้ว หาก authors มีเหตุผลสนับสนุนที่ดีพอว่า งานวิจัยที่เคยได้รับการตีพิมพ์แล้วนั้น มีประโยชน์และควรได้รับการตีพิมพ์ซ้ำ ในวารสารอื่นๆ ที่ตรงกับกลุ่มผู้อ่านเฉพาะซึ่งจะทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์อย่างมาก และหากสำนักพิมพ์เห็นชอบด้วย ก็สามารถจะมีการตีพิมพ์ซ้ำอีกได้ แต่ต้องมีการแจ้งขออนุญาตต่อสำนักพิมพ์ต้นฉบับซึ่งเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ และแจ้งสำนักพิมพ์ใหม่อย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษร และจำเป็นต้องมีการบอกกล่าวกับผู้บริโศคด้วย (ในที่นี้ คือ ผู้อ่าน) ให้รับทราบโดยชัดเจนว่าเป็นผลงานการวิจัยชุดเดียวกับที่เคยได้รับการตีพิมพ์ไปแล้ว โดยอาจจะเขียนหมายเหตุลงใน footnote / เขียนบรรยายใน Text รวมทั้งใส่ Reference ให้ชัดเจน

ทำวิจัย แล้วไม่ตีพิมพ์ ผิดหรือไม่

หากนักวิจัยทำงานวิจัยเสร็จแล้ว แต่ไม่ตีพิมพ์ผลงานนั้น ก็จะต้องยอมรับความจริงว่า ในเวลาต่อมา อาจมีผู้อื่นทำงานแบบเดียวกันนี้ แล้วตีพิมพ์ผลงานนั้นก่อน ทำให้เขาผู้นั้นได้รับเครดิตไป (สามารถอ่านข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้จาก <https://www.nap.edu/read/10613/chapter/4>) อย่างไรก็ตาม การตีพิมพ์ผลงานวิจัยลงในวารสารวิชาการ ก็อาจไม่ใช่คำตอบสุดท้ายเสมอไป เพราะได้มี Open-access database ที่รวบรวมงานวิจัยในบางสาขาวิชา โดยนักวิจัยสามารถที่จะเขียนงานวิจัยแล้วนำไป submit เพื่อทำเป็น e-print ได้ที่ <https://arxiv.org/>

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา น่ารู้

ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) เป็นสิทธิที่ให้ความคุ้มครองกับผู้สร้างสรรค์ผลงาน มีหลายรูปแบบ เช่น ลิขสิทธิ์ / สิทธิบัตร / trade secret / trademark เป็นต้น ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในวงวิชาการ คือ สิทธิบัตร (Patent) ที่ใช้คุ้มครอง invention หรือ กระบวนการ โดยสามารถคุ้มครองได้ในระยะเวลา 6-20 ปี (แตกต่างกันไปขึ้นกับประเภทของสิทธิบัตร) และมีเขตความคุ้มครองได้เฉพาะตามพื้นที่ที่จดสิทธิบัตรไว้ (สามารถอ่านข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้จาก <https://www.ipthailand.go.th/th/patent-001.html>) ส่วนลิขสิทธิ์ (Copyright) มีไว้สำหรับคุ้มครอง Expression of idea มีอายุความคุ้มครองยาวต่อไปหลังจากที่ผู้สร้างสรรค์ผลงานเสียชีวิตอีก 50 ปี (สามารถอ่านข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้จาก <http://www.ipthailand.go.th/th/copyright-001.html>)

เขียนผลงาน อย่างไม่มี Plagiarism

วิธีที่จะป้องกันไม่ให้เกิด Plagiarism ประกอบด้วย

1. ใช้หลักการการทวนความ (Paraphrase) (สามารถอ่านข้อมูลประกอบเพิ่มเติมได้จาก <https://www.plagiarism.org/article/how-to-paraphrase>)
2. ใช้การย่อความ (Summarizing)
3. อ้างอิงด้วยเครื่องหมาย Quotation mark

ทั้งนี้ ผู้เขียนจะต้องใส่ Reference ของข้อมูลไว้ด้วย

สรุปลักษณะสำคัญจากงานบรรยายพิเศษ เรื่อง “ทำงานวิจัยอย่างไร ไม่ให้เกิด Academic misconduct”

Soft ware ตรวจจับความเหมือน

การที่จะตีความว่า เกิด Plagiarism หรือไม่นั้น ต้องย้อนกลับไปเจตนาของผู้เขียนผลงาน หากแต่ในปัจจุบัน อาจยังไม่มี artificial intelligence ที่สามารถ detect เจตนาของ Plagiarism ได้ โปรแกรมต่างๆ ที่มีใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย จึงเป็นโปรแกรมตรวจจับความเหมือน แล้วบอกความเหมือนนั้นออกมาในรูปของเปอร์เซ็นต์ อย่างไรก็ตาม เปอร์เซ็นต์ความเหมือนที่เกิดขึ้นนั้น จะถูกนำมาใช้ประกอบเพื่อพิจารณาว่าเป็น Plagiarism หรือไม่

Transparency is the key

ในปัจจุบันมี กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ เกี่ยวเนื่องกับการทำวิจัยอย่างมากมาย จึงอาจเป็นเหตุผลที่เอื้อให้เกิด Academic misconduct กันมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้ว เจตนาของผู้กระทำเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ดังนั้น หากผู้ทำงานวิจัย ทำงานอย่างโปร่งใส (Transparency) มีการแจ้งบอกกล่าว ไม่มีการปกปิดอำพรางสิ่งใด ทำงานวิจัยด้วยความอยากรู้ ไม่ใช่ด้วยความอยากได้ ยึดมั่นในจรรยาบรรณ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณอยู่เสมอ ก็จะทำให้สามารถดำเนินงานวิจัยที่ดีและมีคุณภาพได้

สำหรับผู้สนใจสามารถชมภาพบรรยายภาศการบรรยายพิเศษครั้งนี้ ได้ที่ http://www.tm.mahidol.ac.th/th/th-news-event-view.php?news_id=4283